

Profielschets burgemeester 2020

Inleiding

In deze profielschets, die door de gemeenteraad is vastgesteld op 16 juli 2020, worden de belangrijkste eigenschappen en kwaliteiten weergegeven waaraan de nieuwe burgemeester moet voldoen. Eerst geven we een kort portret van Utrecht en daarna beschrijven we wat we van de nieuwe burgemeester verwachten.

De stad 'waarop' u solliciteert

Utrecht telt als vierde stad van Nederland en G4-stad ruim 350.000 inwoners. Als snelst groeiende stad van Nederland bereikt Utrecht kort na 2025 de 400.000. De Utrechtse bevolking is in veel opzichten divers. Mensen met verschillende achtergronden en geaardheden, van studenten en jonge gezinnen die zich in Leidsche Rijn vestigen tot Utrechters van wie de familie al vele generaties in de stad woont. Vóór alles is Utrecht jong en hoog opgeleid. Al eeuwen is de stad, naast een knooppunt van wegen, een ontmoetingsplek van kennis.

Al vele jaren geldt Utrecht in Nederland als een van de aantrekkelijkste steden om in te wonen. Dat komt vooral door de mix van oud en nieuw, het culturele klimaat, de kwaliteit van de kennis- en opleidingsinstituten, de centrale ligging, de sfeervolle oude binnenstad, het religieuze erfgoed en de afwisselende en groene omgeving.

Via water, weg en spoor verbindt Utrecht de Randstad, Nederland en Europa. Het onlangs vernieuwde Utrecht Centraal is het drukste station van Nederland. Als onderdeel van de Randstad ligt Utrecht op een steenworp afstand van Schiphol en wordt door internationale organisaties ook steeds meer gezien als vestigings- en ontmoetingsplaats. De stad huisvest inmiddels ook een aantal hoofdkantoren van internationaal opererende bedrijven.

Utrecht heeft een relatief sterke economische positie en het is van groot belang dat u zich als burgemeester actief inzet om dit verder uit te bouwen. Daarbij draait het bijvoorbeeld om de goede en duurzame bereikbaarheid van onze stad. Als een van de G4-steden en onderdeel van de noordvleugel van de Randstad (Amsterdam-Almere-Utrecht) heeft Utrecht kansen die benut moeten worden. Van u als nieuwe burgemeester wordt verwacht dat u de economische kansen voor Utrecht opzoekt, ziet en benut. Voeling hebben met ondernemerschap is daarom een belangrijke eigenschap.

Utrecht is de afgelopen 30 jaar al uitgegroeid tot een van de succesvolste steden in Europa waar kennis, cultuur, duurzame technologie en creatief ondernemerschap samengaan met burgerschap en sociale waarden. De stad kent ook een lange traditie van sociaal beleid en de afgelopen jaren is de zorg voor kwetsbare inwoners meer en meer bij de gemeenten komen te liggen. Met minder geld en in samenwerking met de lokale infrastructuur heeft Utrecht de sociale innovatie voortgezet. Een gezond stedelijk leven voor iedereen staat daarbij centraal.

Van u als nieuwe burgemeester verwachten we dat u al deze ontwikkelingen, samen met de Utrechters, draagt en verder helpt ontwikkelen.

Wij kunnen u in dit verband de recent gepubliceerde 'Utrecht Monitor 2020' en de pagina's over Utrecht uit de 'Atlas voor Gemeenten 2019' van harte ter lezing aanbevelen (te vinden op www.utrecht.nl).

De uitdaging voor de komende jaren

Utrecht is één van de meest competitieve economische regio's van Europa. De werkgelegenheid groeit, waarbij Utrecht nationaal en internationaal steeds meer wordt herkend als regio van Gezond Stedelijk Leven. Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers in de stad en de regio maken we van Utrecht een plaats voor iedereen.

De komende jaren maakt Utrecht een schaa sprong naar een grootstedelijk niveau. In het hart van de stad ontstaat een 'vergroot' centrum met grootstedelijke allure. Het grote bouwproject in het Stationsgebied zal rond 2030 zijn voltooid. Leidsche Rijn nadert zijn voltooiing. Het Utrecht Science Park is volop in ontwikkeling. Ook elders in de stad zijn ambitieuze bouwprojecten. Er zijn grote uitdagingen op het gebied van verkeer (Utrecht fietsstad), energie en klimaat.

Uw rol als burgemeester zal ook zijn kansen te zien, aan te jagen en voor de burgers symbool te staan voor het vertrouwen in de toekomst.

Bestuur en organisatie

De Gemeenteraad van Utrecht telt 45 leden met 12 fracties. De huidige coalitie wordt gevormd door GroenLinks, D66 en ChristenUnie. VVD, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, DENK, Student en Starter, SP, Partij voor de Vrijheid en Stadsbelang Utrecht vormen de oppositie. Het ambtelijk apparaat bestaat uit ruim 4000 fte. De begroting van Utrecht omvat ruim 1,3 miljard euro.

De gemeentelijke organisatie is sinds 2014 grotendeels werkzaam in het nieuwe Stadskantoor. Onze medewerkers zijn toegankelijk voor onze inwoners, we streven naar eenvoudige, klantgerichte publieksdienstverlening en heldere communicatie. Wij zien de organisatie als een spiegel van de stad. Onze mensen kennen de stad, hebben oog voor iedereen (ook degenen die hun stem niet zo snel laten horen) en weten wat inwoners en ondernemers belangrijk vinden. Deze maatschappelijke waarden en opgaven zijn leidend in hun werk en in de samenwerking met partners.

De rollen die u zal vervullen

Als burgemeester vervult u verschillende taken en verantwoordelijkheden. Wij onderscheiden de volgende rollen.

Boegbeeld, burgervader of -moeder

De burgemeester is voor onze burgers de meest herkenbare bestuurder van de stad. De Utrechters moeten vertrouwen hebben in 'hun burgemeester'. Als burgemeester bent u het boegbeeld van het bestuur van de stad en heeft u oog voor de belangen van de inwoners en ondernemers. U bent thuis in Utrecht, zichtbaar in de stad en daarbuiten, bent aanspreekbaar, weet wat er speelt en verplaatst zich vanuit een oprechte interesse in anderen. Omdat u als burgemeester boven alle partijen en belangen staat, kunt u vanuit die positie een belangrijke verbindende schakel zijn. Naast de gemeenteraad en het college kent en begrijpt u de Utrechtse cultuur en heeft u oog voor wat zich in de Utrechtse samenleving afspeelt.

Voorzitter

Als burgemeester bent u, naast voorzitter van de raad en het college, ook voorzitter van vele andere organisaties, waaronder de Veiligheidsregio, het regionaal college en vele andere verbanden. De Utrechtse raad en het college willen een krachtige voorzitter. U heeft deze positie verworven op basis van gezag, kennis van verhoudingen in de politieke en bestuurlijke arena. U voelt aan wanneer het debat ruimte moet krijgen, merkt wanneer de tijd rijp is om besluiten te nemen en bewaakt de kwaliteit van de besluitvorming. Uw oprechte erkenning van en respect voor de positie van de volksvertegenwoordiging, de raad, komt tot uitdrukking in woord en gedrag.

Als voorzitter van het college houdt u het lange-termijnperspectief voor ogen en legt u verbindingen tussen de verschillende beleidsthema's en de verantwoordelijkheden van de wethouders. Financieel inzicht is daarbij onontbeerlijk. U kunt leiding geven aan de ontwikkeling van visie. Uw inzet is gericht op het goed laten functioneren van het college als collegiaal bestuur. Van u als burgemeester wordt verwacht dat u goed kunt luisteren, helder kunt communiceren en op deze wijze meewerkt aan een goede samenwerking met de andere gemeenten in de regio. Voor Utrecht is de samenwerking met omliggende gemeenten essentieel. Als voorzitter van deze samenwerkingsverbanden zult u zich moeten kunnen verplaatsen in de belangen van deelnemers aan deze samenwerkingsvormen, maar ook het Utrechtse belang goed voor het voetlicht kunnen brengen.

Portefeuillehouder openbare orde en veiligheid

De burgemeester heeft zijn of haar eigen wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheid op het gebied van openbare orde en veiligheid. U coördineert het veiligheidsbeleid collegebreed, neemt beslissingen wanneer het er op aankomt, staat daarvoor en draagt ze uit. Als burgemeester staat u samen met de politie en het OM (de driehoek) voor de veiligheid in onze stad, of het nu gaat om de aanpak van ondermijnende drugscriminaliteit, de aanpak van (jeugd)overlast, het optreden bij (dreigende openbare orde) verstoringen of het faciliteren van demonstraties. Ook bent u als regioburgemeester zowel voor de minister als voor de burgemeesters uit de politie-eenheid Midden-Nederland het eerste aanspreekpunt en bewaakt u als voorzitter van het regionaal veiligheidscollege de eenheid in

Commentaar [BP1]: Dit is onjuist. De burgemeester van Utrecht is niet per se de voorzitter van de VRU. Graag tekst aanpassen in de sfeer van: "van u kan worden verwacht dat u de rol van voorzitter van de veiligheidsregio Utrecht op u neemt" of zoiets.

optreden. Daarnaast treedt u bij de bestrijding van rampen op als opperbevelhebber -en heeft u een bijzondere verantwoordelijkheid in de Veiligheidsregio Utrecht ten aanzien van de voorbereiding op bij calamiteiten. -en heeft u een bijzondere verantwoordelijkheid bij calamiteiten in de regio. U doet dat samen met Openbaar Ministerie, politie en brandweer. Als voorzitter van ‘de driehoek’ en het Regionaal Veiligheidscollege bewaakt u de eenheid in optreden, juist ook bij calamiteiten en rampen. U coördineert het veiligheidsbeleid collegebreed, neemt beslissingen wanneer het er op aankomt, staat daarvoor en draagt ze uit.

U heeft bewezen ‘met bijltjes te kunnen hakken’ en kunt fouten onder ogen zien om er in beleid en uitvoering van te leren. Uw stijl op dit beleidsterrein is daadkrachtig, transparant, omgevingsbewust en richtinggevend. Het spreekt voor zich dat u stressbestendig bent bij crises, blijk geeft van gezaghebbende leiderschapskwaliteiten en de legitimiteit van uw handelen in de verantwoording achteraf goed kunt communiceren.

Belangenbehartiger, ambassadeur, gezicht van de Utrecht-lobby

Een belangrijke taak voor de burgemeester is het behartigen van de belangen van onze stad, zowel voor Utrecht alleen als in G4-verband. Om die taak te vervullen, moet u een goede netwerker en onderhandelaar zijn en over een adequaat netwerk beschikken in Den Haag, maar ook in het bedrijfsleven en bij maatschappelijke organisaties.

Als burgemeester weet u de kracht van de stad te bundelen en kansen voor Utrecht te zien en aan te pakken. U heeft de ambitie om, samen met anderen uit de gemeente, Utrecht op nationaal, Europees en internationaal niveau te profileren. U heeft allure en een grootstedelijke blik, waarmee u stagnaties in besluitvorming en onderhandeling weet te doorbreken en concrete resultaten boekt.

Wie past bij ons?

Natuurlijk voldoet onze toekomstige burgemeester aan de algemene eisen voor iedere burgemeester in Nederland: onafhankelijk, stressbestendig, signaalgevoelig, verbindend en integer. De overige (wettelijke) vereisten, zoals voor nevenfuncties en woonplaats, zijn uiteraard ook van toepassing. Bij de beoordeling van wie bij ons past, laten we ons leiden door het volgende.

U bent als onze burgemeester een echte bruggenbouwer. U brengt anderen in beweging. U brengt uw visie tot uitdrukking en kijkt verder dan vandaag en morgen. U beschikt over een gevoel voor relativering en humor en bent resultaatgericht. U kunt omgaan met tegenspraak en heeft, op basis van ervaring en levenskennis, elders al succesvol invulling gegeven aan authenticiteit en oprecht leiderschap. Niet vanuit een boekje, maar vanuit ervaringen, teleurstellingen en uitdagingen. Als het nodig is voor de stad, staat u met verve op de publieke Bühne, nationaal en internationaal.

Commentaar [BP2]: Niet helemaal juist geformuleerd “heeft u bij de bestrijding van rampen het opperbevel en bent u voorzitter van het gemeentelijk beleidsteam in geval van rampen en crises”. We kennen de term ‘opperbevelhebber’ niet (alleen Prins Bernard wilde dat worden).

Commentaar [BP3]: Als lid van het algemeen en dagelijks bestuur van de veiligheidsregio Utrecht heeft u een belangrijke rol bij het aansturen van de gemeenschappelijke regeling VRU, als mede-eigenaar en -opdrachtgever.

Commentaar [BP4]: “de voorbereiding op en de aansturing van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in regionaal verband, en indien u voorzitter van de veiligheidsregio bent tevens als voorzitter van het regionaal beleidsteam”.

U kunt tegen kritiek en luistert, maar heeft ook weerwoord en bent in staat anderen te overtuigen. U weet wat het betekent om te functioneren in het publieke domein, in de voortdurende balans tussen zaken voor elkaar krijgen en zoeken naar draagvlak. Kennis van en voeling met het 'lokale niveau', aantoonbare ervaring in het omgaan met tegengestelde belangen en leiderschap in verschillende professionele omgevingen, zijn andere noodzakelijke eigenschappen.

Commentaar [BP5]: "en als voorzitter uw collega burgemeesters mee te nemen en te vertegenwoordigen"

In steekwoorden:

- U heeft oog voor Utrechtse bewoners en ondernemers, voelt zich oprecht betrokken bij de stad, heeft niet alleen een antenne, maar ook een passie voor wat er leeft.
- U heeft een adequaat en breed netwerk.
-
- Een bruggenbouwer, bindend, aanspreekbaar, energiek en doelgericht.
- U heeft visie en biedt perspectief en inspiratie.
- U heeft humor en kunt relativeren.
- Een authentiek leider, resultaatgericht en daadkrachtig, die, als het er op aankomt, knopen door hakt.
- U brengt vernieuwing, kunt omgaan met kritiek en put daaruit lering.
- Uw communicatiestijl is transparant en open, zowel met burgers, politiek als pers en u bent toegankelijk en benaderbaar.
- U staat boven de partijen en bent in staat om snel in een andere rol te kruipen en u bent stressbestendig: een rots in de branding.

Commentaar [BP6]: U heeft affiniteit met veiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing

De procedure

Na vaststelling van de profielschets en de benoeming van de vertrouwenscommissie door de Gemeenteraad, zal de Minister de vacature open stellen. Na sluiting van de openstellingstermijn voert de vertrouwenscommissie gesprekken met een aantal door haar geselecteerde kandidaten. Een assessment zal naar waarschijnlijkheid tot de procedure behoren bij de vorming van een eindoordeel over de kandidaten.